

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ
דף מידע תקופתי מס' 9

ניסן תשפ"ב - אפריל 2022

מי גולן "שוטף"

עדכונים וחדשות שנהיה בעניינים

פתאום נפל עלי אביב
ישר מן האויר
פתאום ככל הארחבים

צוץ ירוק בהיר
פתאום נפל עלי אביב
צוץ ורענן
והוא האיס בהפל פיו
טמ רוח טמ ענן.

(אילן גולדהירש)

לחקלאי ותושבי הגולן,

נפרדנו במפגש מרגש מחברי ועד הנהלה שסיימו את תפקידם והם ראויים לכל תודה. בולי ישראל ביטרמן מאבני איתן, יהודה ויינברג מרמת מגשימים, תוכי איתן שדה נציג אפיק, רוני רזון מגבעת יואב, שלמה גלעד מקשת.

אתגרי השעה לא מרפים מצד הרפורמה בחקלאות מחד, מה יהיו השינויים הצפויים בשוק, כיצד יתפרנסו חקלאים בתקופת הביניים עד שנחזק את ענפי החקלאות.

מצד שני שאיפת האוצר ורשות המים לממן את גירעונות מערכת המים הארצית מהעלאת מחיר המים לחקלאות.

בסופו של תהליך התשובה שלנו היא יזמה. מה שלא נעשה, קשה להניח שאחרים יעשו עבורנו. סקירה על היוזמות, המאמצים והיצירתיות, שנעשו בגולן בתחום המים לאורך חיי אגודת מי גולן מונחת לפניכם.

ברכת חג, לפסח הקרב ובא. חג המסמל חירות.

שנזכה לקחת חלק בהובלת חקלאות פורחת שאיננה תלויה אלא בהצלחתנו לגדל באיכות וביעילות.

חג שמח

אריאל שגיא

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

על יזמות אז ועכשיו

"מה שלא נעשה אנחנו ככל הנראה
איש לא יעשה עבורנו"

אריאל שגיא

הבסיס – יזמות החיבור והבנייה

נראה שראשוני המתיישבים בגולן הותירו את העצה הזאת לממשיכים. עצה שלא נותרה מיוזמת ובשנה האחרונה מתגברים קולות העשייה. כמה יזמות עיקריות הובילו את מערכת המים של הגולן. ראשית, **החלטה להקים אגודה המשתפת את כל היישובים**, מכל אזורי המשנה, עם כל האינטרסים המנוגדים, החלטה שהיא קו פרשת המים. היום, אנו צופים על התארגנויות אחרות שמתקשות מאוד להגיב לשינויים בסביבה, להיאבק על מחיר מים אפשרי, להשקיע בפתרונות איגום

והולכה ולתמוך באמצעות הדרכה חקלאית ויזמות סולארית.

ברור לנו כי מעשה האיחוד של כל מערכות המים לאחת, באגודה אחת, של ראשוני מתיישבי הגולן היה ביטוי ליזמה פורצת דרך שהשאירה פתח לפעילות הולכת וגוברת בהווה ועוד יותר בעתיד. היכולת לאגם תקציבים **ולבצע מאגרי גיא** לטובת איגום, **להתחבר לטפליין** על מנת להעביר מים ממקום למקום להשקיע במערכות הולכה מהכנרת

לדרום הגולן. כל אלו הביאו לנו תשתית לפעולה המאפשרת להתמודד גם עם שנות בצורת רצופות.

יזמה הכרחית - להוציא את הפקק כלומר לחסל את החוב, לא תמיד עשייה היא תשתיות, צנרת ומשאבות. לעיתים נדרש 'להוציא את הפקק'.

פתרון יסודי לחוב האגודה היה יזמה מהסוג הזה. מאז הסדרת החוב החלה פריחה חדשה, האגודה בנתה לעצמה הון עצמי ואפשרויות הפיתוח הורחבו.

פרויקט הרחבת הנחלות איפשר גם הרחבת השטחים וגם שדרוג משמעותי של מערכות הולכת המים שהתיישנו. הבטחון של אסיפת הבעלים ביכולתה של האגודה בא לידי ביטוי **בתוכנית אסטרטגית חדשה**, ותקנון **חדש להתנהלות האגודה**. תקנון המאפשר תמיכת האגודה בהשקעות במערכות מים ביישובים, תקנון המבטא הסכמות על חלוקת עודפים בהתחשבות בצרכי היישובים המגוונים.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

השקעה במים לחקלאים 'הוצאת הפקק' פתחה לאגודה הזדמנות להתקדם בשני מסלולים: מים וארגיה ירוקה.

בשנתיים האחרונות טופלו מערכות המים ועלו מדרגה בכל הקשור לטיוב איכות המים.

הוקמו **תחנות הכלרה**, הותקנו **מפרטי סינון**, הוגבר הטיפול **בעזרת דגים**, ו**חמצניות**.

הושלמו (כמעט) **שני מאגרים חדשים**, הושלמו **קווי הולכה** לשטחים שהפכו לשלחין

ושוקמו **קוים ישנים**. הוקמו **בריכות** תפעוליות בשיא גובה, **הועמק קידוח פזורה**, הופעל

קידוח נס 12, והושלמה הגדלת התפוקה בתחנות שאיבה שהמתינו זמן רב לביצוע.

בעקבות הבטחת העתיד מסלול מקביל כלל את יוזמה האגודה לפעילות אינטנסיבית בכל גזרות האנרגיה

הירוקה-הסולארית. כידוע הרגולטור אפשר השקעות בשלוש אסדרות שונות. **מונה נטו**: האגודה הקימה מספר

אתרי מונה נטו שפועלים כבר שנה שנייה, על גבי סוללות ומים. היקף הפעילות כ-4.65 מגה וההכנסה השנתית

כ-3.5 מלש"ח. השקעה אחרת היא **האסדרה המכרזית**: בה אנו פועלים עם שותף, ח' אנלייט. לאחרונה

חובר פרויקט ראשון מסוג זה, פרויקט עורבים-בני ישראל, לרשת בהיקף של 16.5 מגה, בעלות של כ-72 מלש"ח.

זכינו במרכז נוסף, שיחובר בשנת 2023 בהיקף של 42 מגה. מדובר בפרויקט בראון – חושן - דאלוה, בעלות

משוערת של כ-140 מלש"ח. יוזמה מהירת תגובה היתה לאגודה בעת שהרגולטור פרסם את ההזדמנות

לפרויקטים קטנים-בינוניים של 200-300 קו"ש. הפרויקטים חייבו שטח וחיבור חשמל תוך חודשים מספר

חוברו כ-10 פרויקטים, 10 פרויקטים נוספים נמצאים בתהליך תכנון והקמה. אגודת מי גולן תמכה בארגון

הפיילוטים בתחום **האגרו PV** עליהם הכריז משרד החקלאות. לשמחתנו הודיע משרד החקלאות כי 33 חלקות

ניסיון של תחום זה יתקיימו בגולן. וזו רק ההתחלה.

חשיבה חקלאית חדשה

יזמת הקמת היחידה לחקלאות וחדשנות, בהובלת המועצה, מכון שמיר ומי-גולן משנה את מפת החקלאות

בגולן. היחידה הכניסה כוחות צעירים רעננים לפעילות בתחומי ההדרכה החקלאית, ארגון הכנסים, העברת

חוות המו"פ, פעילויות מחקר ובעיקר חיפוש אחר גידולים חדשים והזדמנויות חדשות. המטרה היא לגוון את

מפת הגידולים בגולן והקטנת הסיכון הקיים כיום למגדלים המשווקים את תוצרתם לשוק הפירות המסורתי.

חמת גדר

דו"ח מנכל

איתן שדה

לאחר תחילת חורף שחונה ותחזיות מאוד פסימית להמשך החורף, הגיעו חודשים ינואר
פברואר ובעיקר מרץ בהם נפתחו ארובות השמים ולשמחתנו המאגרים
התמלאו ולפחות בגזרה של מצוקת מים אנו יכולים לנשום לרווחה.

טקס השקת מערכת אקספלוט מאגר צור

על פי המודל של מי גולן הוכרזה שנת שפע ולחקלאים לא תהיה מגבלה
בכמויות המים. ענני הגשם מתפזרים, והאביב הנפלא בפתחו,
לצערנו העננים השחורים המאיימים על החקלאות לא
מתפזרים עם בוא האביב.

מדינת ישראל החליטה לוותר על החקלאות הישראלית תוך
הצגת מצג שווא על הגורמים ליוקר המחיה. האיום על הגולן
הוא המשמעותי ביותר ונצטרך לגייס את כל הכוחות על מנת
לשמור על מקור הפרנסה העיקרי של האזור.

גם על מחיר המים ניטש מאבק עז. ויכוח על השאלה האם
החקלאות צריכה לשלם את ההתפלה הנוספת הנדרשת
לגידול האוכלוסייה והאם הצרכן הביתי "מסבסד" את מי
החקלאות. גם כאן אנו נתקלים בפופוליזם זול ומצגי שווא.
בתחום האנרגיה הירוקה, אנו ממשיכים בפרויקטים
המשלבים את המאגרים במאמץ של מדינת ישראל להגיעה
ליעד של 30% - אנרגיות מתחדשות בשנת 2030.

חיברנו בחודשים האחרונים מספר מערכות צפות ומערכות
עוקבות על דפנות מאגרים. גולת הכותרת היא מערכת צפה
עוקבת ראשונה מסוגה בישראל ובעולם כולו. אנו בודקים
שימוש בטכנולוגיה במאגרים נוספים ובעיקר במאגרי קולחין.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

על הטיפול בניקוז שעבר לגולן

ועל מערכת ניקוז תת קרקעי בבטיחה

שיחה עם אייל נבו – מדריך חקלאי מי גולן / מכון שמיר

מערכת נת"ק, כלומר ניקוז תת קרקעי, פרושה לאורך של קילומטרים רבים בעמק הירדן. המערכת הזאת מורכבת מצינורות גדולי קוטר הטמונים מתחת לאדמה, מאפשרת

לנקז שטחים נרחבים וזקוקה לתחזוקה מתמדת. השטחים שבבטיחה המנוקזים בעזרת נת"ק, שטחים של מושב רמות, מעלה גמלא והדרי הבטיחה, סובלים בשנים האחרונות מהצפות של שטחים הפוגעות בגידולים. הסיבה לכך היא שמערכת הנת"ק הזדקנה, היא בת עשרות שנים ואיננה מתוחזקת כראוי. המערכת פועלת כך שממקומות שם נקווים מים הם זורמים את הצנרת ומנוקזים אל הכנרת דרך הנחלים המזרחיים. במרחקים של כמה עשרות מטרים הותקנו שוחות המאפשרות לתחזק את הצנרת ולנקות אותה. המגדלים פנו אל רשות הניקוז לבקש פתרון. רשות הניקוז היושבת בעמק הירדן שהיתה אחראית על התקציב לטובת הנת"ק בבטיחה,

ואחראית בכלל על הנת"ק ברחבי העמק, העבירה את האחריות למועצה האזורית גולן שתתמקד בבעיות הניקוז בשטחים השייכים לגולן. מעתה בעיות ניקוז בגולן יש לפנות לאייל נבו מדריך קרקע מים וניקוז שירכז את הפניות. הפניות יופנו אל משרד החקלאות ורשות הניקוז, המסוגלים לממן עד רמה של 75% מעלות פרויקטים של ניקוז, כולל תכנון וביצוע. אייל הוביל יחד עם אנשי היישובים המגדלים פעולות תחזוקה על מנת לנקות את הצנרת התת קרקעית בכדי לשפר את המצב בשטחים שנפגעו.

בפועל הוסרו מעל פני השטח מחסומים של עשב שחסמו ציר גישה פנוי לשוחות באחריות המשקים. אחר כך החל תהליך של פתיחת סתימות. הפרויקט תוקצב השנה יהיה כ- 75 אלף שקלים.

האיש שמאחורי המילים:

אייל נבו בן מושב גמלא, 8 שנים במיצר, נשוי לשני אב להללי, שחף ולוטן.

מדריך קרקע מים וניקוז ביחידה לחקלאות וחדשנות בגולן. תואר ראשון ושני קרקע מים בפקולטה ברחובות. עבודת התואר השני היתה ניסוי בבקרת השקיה בנקטרינות במטע כפר חרוב בשיתוף מכון וולקני.

תחביב: לטייל בטבע עם המשפחה.

העשרת הקרקע בחומר אורגני:

האם נוכל להשיג שתי מטרות יחד,

חקלאית וסביבתית

ד"ר נתיב רוטברט יחידה לחקלאות וחדשנות מכון שמיר

מה יכול להיות טוב יותר לחקלאי מאשר שימוש חוזר ממוחזר שהוא תוצר של טיפול בפסולת. יש פה בונוס סביבתי. ברמת הגולן נעשה מאמץ למחזר פסולת אורגנית מרפתות, לולים ומטעים. האם נוכל להשתמש בחומרים האלו לטייב את הקרקע? האם תוצרי פעילות הביו-גז בגולן מתאימה למטרה הזאת? משיחה עם ד"ר נתיב רוטברט מהיחידה לחקלאות וחדשנות במכון שמיר, ניתן ללמוד על קצה המזלג.

"אכן זו מטרה ראויה. אני התחלתי לבדוק את הנושא ומחפש כיצד לבקר את איכות והרכב התוצרים של האקו-גז בגולן. ברור לנו שיש לבצע בדיקה מפוקחת על מנת למנוע השפעות שליליות כמו המלחה, שאריות מתכתיות ועוד. החוקר יוני גל ז"ל ביצע לפני עשור מחקר שבשורה התחתונה המליץ להשתמש בתסנין של אקו-גז גולן לפי מינונים ופעם בכמה שנים (כלומר לא דישון רציף לאורך השנים). הוא מצא שיש תועלות בשימוש בתסנין הזה למספר גידולים. החשש הוא שתמיסה מלוחה המתלווה לתהליך הפקת האנרגיה מזבל רפתות (מעל 4,000 מ"ג כלוריד לליטר) תשפיע באופן שלילי ותביא להצטברות מלחים בקרקע.

מכאן, למדנו כי יש סיכוי טוב לשיפור במדדי היבול, אך יש לבדוק בקרקע את תוצאות השטיפה של גשמי החורף. יוני ז"ל המליץ להשתמש בתסנין עד 24 מ"ק לדונם בקרקעות מסוימות, בתנאי שנבדקה המליחות ההתחלתית בקרקע והוכח שאינה גבוהה. כמו כן הנחה לבחון מה קורה מבחינת מגמת המליחות וריכוז הנוטריינטים במצב של שימוש בחומר שנתיים רצופות וקבע כי לא רצוי ליישם את התסנין בקרקע שלוש שנים רצופות.

אני ארצה להמשיך את כוון המחקר של יוני ז"ל, אכתוב תוכנית מחקר ואגיש הצעת מחקר לקול קורא של משרד החקלאות. בסופו של דבר כולנו רוצים לשפר את

הישגיו / השגינו.

האיש שמאחורי המילים:

נתיב רוטברט, נשוי לענת (בובנאית ואמנית) אבר לתמר (6.6) ונוגה (2.6). מועמדים לחברות במרום גולן בעקבות התפקיד במכון שמיר. תואר ראשון באוניברסיטת ת"א, תואר שני ושלישי במכון להנדסה חקלאית, בוולקני והפקולטה לחקלאות.

במכון שמיר מבצע פוסט דוקטורט (בדרך להיות חוקר) בקרקע מים וסביבה מתמקד בדישון והשקיה. בנוסף מתאם מחקר ביחידה לחקלאות וחדשנות, בשיתוף החקלאים, מי גולן והמועצה האזורית.

אגודת מים שיתופית חקלאית

אז מה קורה עם האגרו PV?

דן נאור

מה מסתתר מאחרי המושג אגרו PV? דן נאור איש מושב כנף תיאר את התהליך: "מדובר בהתקנה של פנלים סולריים מעל חלקות של חקלאות קיימת. גד"ש, ירקות ומטעים. המטרה: לעבור לשימוש כפול (דואלי) בקרקע לטובת עמידה ביעדי הממשלה לספק 30% מסך היקף ייצור החשמל השנתי בארץ, מאנרגיות מתחדשות. הסיבה: המחסור בקרקע בארץ מהווה צוואר הבקבוק להגדלת יצור חשמל ירוק". מהי הדרך לקדם את הרעיון הזה? "משרדי האנרגיה והחקלאות יצאו לפני כשנה בקול קורא להגשת הצעות להקמת מתקני חלוץ בהיקף מצומצם של אגרו PV. אלו יהיו מתקני פיילוט אשר בהם ניתן יהיה לבחון את השפעות המערכת הסולרית שמע הצמח. מתקני הפיילוט יקבלו ליווי מחקרי מחוקרים של מכוני מחקר מוסמכים. צפוי כי כל מחקר כזה יארך כ-3 שנים וימדוד את השפעות הפנלים על הצמחים בפרמטרים שונים. מסקנות המחקר יפורסמו באופן גלוי לציבור החקלאים והחוקרים".

באיזה שלב נמצא הפרויקט? "לפני מספר חודשים פורסמו מתקני הפיילוט הזוכים ובעת ממתנינים לאישור מנהל התכנון להקמתם במסגרת תמ"א ייעודית לנושא. (במקביל ניתן לקדם תוכניות במסגרת מכרזי הדו-שימוש של רשות החשמל אך יש הרבה אי וודאות לגבי אישור תוכנית אלה).

בסופו של התהליך ניתן יהיה להקים מערכות סולאריות בהיקפים גדולים על גבי שטחים חקלאיים, ותתקיים חקלאות לצד פרויקט סולארי. בעל הקרקע יוכל להרוויח פעמיים והמדינה תוכל להקטין את השימוש בשטחים פתוחים למתקנים סולריים קרקעיים."

מה קורה בגולן? " הגולן הינו חבל ארץ אשר מוביל את תחום האגרו PV בישראל בהיותו מושתת על חקלאות על כל סוגיה וזכה למספר רב של מתקני חלוץ על גבי גידולים שונים מי קווי ותפוח בצפון הגולן ועד למנגו וגד"ש. את מתקני החלוץ ילווה צוות המחקר של מכון שמיר לבחינת ההשפעות על הגידול."

האיש שמאחורי המילים:

דן נאור, בן 33, נשוי לאלניור ואב לעברי (3.5), בן חוזר למושב כנף.

שמחים שהחלטנו לחזור ולהקים את ביתנו במושב. כחלק מהפעילות בגולן, מנהל את צד אנלייט בשותפות עם מי גולן. יש היום בגולן הזדמנות ומקום ליזמות פרטית להצמיח א הפעילות המשקית ולאפשר למשקים תמורות מענף אנרגטי שמביא איתו כלכלה חדשה ותעסוקה רחבה.

שמח לקחת חלק בצמיחה.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

הסיפור המרתק שמתחת לרגלינו על מרכז המידע של ציר הנפט ה"טפליין" רשם: אריאל שגיא מפי האיש שעדיין נרגש...

העיניים של יגאל גבעון נוצצות כשהוא מספר על 'המוזיאון' שארגן לנו, לתושבי הגולן, וכך הוא מספר: "יש לנו מוזיאון על ציר הנפט. בבונקר המגופים מדרום למחנה "נפח". בבונקר נמצאים מגופים ומערכות הגנה הידראוליות מורכבות וייחודיות שמלמדים על איכות הציוד הבלתי מתפשרת של האמריקאים ועל טיב עבודתם. הם שבנו את מפעל צינור הנפט בראשית שנות ה-50. אל הבונקר התוודעתי לבושתתי רק בשנת 2008. המקום הרשים אותי מאוד והתחלתי להתעניין בנושא. לא מצאתי מספיק תשובות ובעזרת חברים והמרשתת למדתי על הפרויקט הגדול הזה. כשהיה בידי די חומר, החלטתי להקים מרכז מידע בנושא. צוות האחזקה של מי גולן הרים את הרעיון ונתן יד לשיגעון. הותקנה תאורה מתאימה, בוצעה הגדלת תמונות ומפות המסבירות את התוואי, יש לנו מוזיאון בו הקירות מדברים בעד עצמם. במקום שני פוסטרים המכילים את רוב המידע, אם כי יש לי בכיס כמה סודות לספר לכל מי שיגיע. תושבי הגולן

יכולים ללמוד ולדעת על הרקע ההיסטורי אודות קו צינור הנפט ה'טרנס ערבי. לדעתי זאת חובה להכיר את הסיפור המרתק הזה שהיה טמון כל זמן תחת רגלינו (הנפט זרם בו עד שנת 1976). היום משמש הצינור לתעבורת מי המאגרים לאורכה של הרמה. מי שרוצים לבקר ולהתרשם מוזמנים לתאם ביקור דרך מיכל במי גולן על מנת שיקבלו מלווה מקצועי. צריך לזכור כי הצינור פעיל ועל כן קיימת חובת ליווי של איש מי גולן.

האיש שמאחורי המילים:
יגאל גבעון – מנהל האחזקה של מי
גולן, חבר קיבוץ מבוא חמה.

אגודת מים שיתופית חקלאית
למשקי רמת הגולן בע"מ

בולי – ישראל ביטרמן - אבני איתן

"האינטרסים האישיים מחוץ לדלת"

עשרים שנה אני שותף לניהול מי גולן, מהתקופה בה הזמינו אותי שימעליה וריבק, אז אנשי מי גולן, לפגישה דחופה בביתו של רפי גולן. נודע להם על הצעת הפשרה של יונתן באשי, שקבעה כי אגודת המים "מי גולן" תעבור לידי מקורות בתמורה לחוב של מאתיים וארבעים מלש"ח. ההנהלה התנגדה. בדיקת החוב הראתה כי חלקו נובע ממכירה וקניית מים מחברת מקורות. ההנהלה והמנהלים הגיעו להסדר חדש המכיר בחוב של ארבעים מלש"ח ולתשלום למקורות עבור שרותי תשתית בלבד. במקביל, לאור מחסור במים בצפון הגולן הוחלט על קידוחי שמיר.

הבנקים לא הקצו אשראי לטובת פרויקט שמיר, משקיע שרצה להיכנס חזר בו ולבסוף ביצעה מי גולן את הפרויקט במימון עצמי ובזכות מענקים. באותה תקופה הוטלה גזירה שקבעה עלייה הדרגתית של מחיר המים תוך חמש שנים ל 2.4 ש"ח/מ"ק ובמקביל ניתנו מענקי פיתוח. כחקלאי עוד שלמתי 60 אג' למ"ק וכשראיתי שבמי גולן המחיר היה 1.6 ש"ח הצבתי לי יעד שהמחיר במי גולן צריך לרדת, חברי להנהלה חייבו בצניות. המדינה הגדילה את תקן הנחלה לשישים דונם והאגודה ניצלה את תקציבי פרויקט הנחלות לשם התייעלות. באופן אישי אני מרגיש שהמצב הכלכלי של מי גולן ומחיר היעד ששופר אלו ההישגים להם ציפיתי, וזה זמני לפרוש אחרי עשרים שנות שירות. בשנים האלו חוותה ההנהלה עליות ומורדות, מחלוקות מורכבות ולא פשוטות אבל תמיד ידענו להתעלות מעליהן ולהתמודד עמן.

לחברי ההנהלה החדשה אני מאחל הצלחה ורוצה להזכיר לכם: כל אחד מאתנו בא מאזור אחר עם אינטרסים שונים. אבל חובתנו, וכך נהגנו עד היום, להשאיר את האינטרסים האישיים מחוץ לדלת להתעלות מעליהם. כך נדאג לאינטרסים של האגודה ונשיג הצלחה. זכיתי לעבוד עם אנשים חדשים שלא הכרתי שהפכו לחברים ואני מודה על כך. תודה על הכל.

האיש שמאחורי המילים:

ישראל ביטרמן – בכינוי בולי, נולד במושב שפיר שהוקם ע"י ניצולי שואה.

מ-1974 בגולן מ-1976 באבני איתן. נשוי לשפרה, 4 ילדים, 22 נכדים ו-6 נינים. בנה את חלומו "שותפות קדם", עם שני שותפים. שותפות הכוללת 800 דונם מטע, בית אריזה עצמאי, רפת של 5.5 מיליון ליטר חלב, מסגריה מתמחה בבניית רפתות ומבני תעשייה.

החזון להעביר לדור הבא את העסק, מתפקד ומוכן לעתיד.

"בן מאומץ שהתקבל בגולן בחום רב"

אני מרגיש בן מאומץ בגולן, בו קיבלו אותי בחום רב, כאיש הגליל העליון שהיה

לי פרק באפיק עשרים שנה! עבורי זאת היתה סגירת מעגל כי הייתי בכוח שהקים את נחל

עמק החולה צילם ידידיה חפץ

גולן, ב-1968, ההיאחזות שנמצאת מול אליעד מעל הרוקד. בנחל גולן הייתי מדריך חברתי של אחד הגרעינים ומדריך סוכנותי שטיפל בחקלאות ובעובדים. חווית ההיאחזות הסתיימה באזרוח של נחל גולן בקיבוץ באפיק. את אפיק ליוויתי משנת 2000 כמנהל קהילה ומרכז משק. עד אז היה שם וועד ממונה מטעם עמק הירדן ומאז עברנו יחד תהליכי שינוי, הסדרת הפנסיה, בניית הרחבה, צמיחה כלכלית וחקלאית, קליטת בניים, צמיחה דמוגרפית, והתרחבות חברתית.

אגודת מי גולן בה הייתי חבר ועד הנהלה, היא אגודה יוצאת דופן ומשקפת את הרוח הגולנית. יש בה 27 מעל יישובים שונים ומגוונים, בעלי אינטרסים שונים. זאת אגודה שאנשי ועד הנהלה באים לפגישות הנהלה עם ראייה כוללת ולא רק לטובת אינטרסים מקומיים. באגודה קיימת החלטה יפה שחובתנו להביא מים לכל שדה ולכל מטע לא חשוב היכן נמצא השטח. האגודה היא משהו מאוד ייחודי והיה לי כבוד ותענוג לקחת חלק בישיבות ובתהליכים. הקשר עם אנשי השטח היה נפלא, השירות הוא יוצא דופן – צוותי מי גולן מתקנים תקלות גם אם צריך להישאר בשטח כל הלילה. הם לא מפילים את המפתחות ולא הולכים הביתה. האגודה מתנהלת בצורה טובה מאוד, יש צוות שכר מסודר, יש ועדת ביקורת פעילה ויש הנהלה קשובה.

אני רוצה להזכיר לטוב את ההנהלות השונות שבנו והרחיבו את מערכות האגירה וההולכה, ואת פעילותו של יגאל חן בחיסול החוב של האגודה. בלימודי הגליל שלי בתל חי עשיתי עבודה אקדמית על מפעל ההטייה, על המאגרים, על גידול גפן בגולן ועל היקבים. זה נושא יקר לי מאוד. אני רק רוצה להודות לכולם על התקופה שהייתה מיוחדת וחברה אותי עם המון חברים טובים מן הגולן, ששומרים על קשר ומעדכנים אותי במה שקורה.

תודה.

האיש שמאחורי המילים:

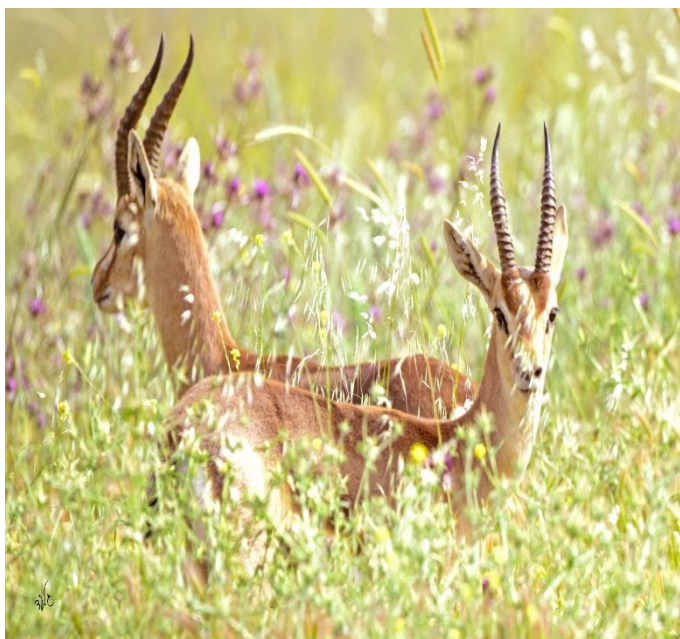
איתן שדה – בכינוי "תוכי" – נשוי לחמדה, להם שתי בנות ושני בנים ושישה נכדים. בוגר אוניברסיטת תל אביב ובעל תואר שני מתל חי.

כיום משמש יו"ר של קיבוצו מעיין ברוך.

הדימוי הנפלא של הדוד - הצבי מופיע כמובן במגילת שיר השירים. האביב הינו תמונת הרקע המופלאה שמלווה את סיפור הדוד והרעיה בשיר השירים שלפי הפרשנות המקובלת הינם אלוהי ישראל וכנסת ישראל, שלאחר קשיים ותלאות מוצאים זה את זה באביב הארץ ישראלי.

הצבי הינו חיה אצילית אוכלת עשב. הצבי חי בחבורות, החבורה היציבה והגדולה הינה חבורת הנקבות המורכבת מבנות משפחה סבתות אימהות נכדות וכמובן עופרים. חבורה שכזו יכולה למנות גם כ- 15 פרטים ולעיתים יותר. החבורה השנייה הינה של זכרים חסרי נחלה, לעיתים הם פשוט עדיין צעירים ולעיתים הם פשוט פחות מוצלחים ולא הצליחו לרכוש נחלות. רכישת הנחלות נקבעת בעקבות קרבות בין הזכרים, החזק מנצח, הפרס הינו נחלה ואפשרות להזדווג עם הנקבות.

הגולן על מישורי העשב ויערות הפארק שבו מהווה אזור אידיאלי עבור הצבאים. גם מזון בשפע וגם מרחבי בריחה. ואכן ההגנה של הצבי הינה פשוט לנוס במהירות בעזרת רגליו הארוכות "ברח לך דודי ודמה לצבי...."

היותו של הצבי "חלאל" כלומר כשר לפי חוקי האיסלם הביא לכך שהוא ניצוד וכמעט נכחד מהגולן. עדר קטן הצליח להתקיים באזור הגבול בין ישראל לסוריה מזרחית לעין גב. לאחר מלחמת ששת הימים הובאו כמה מאות צבאים לגולן מרמת יששכר. מאז היו הרבה תהפוכות בכמות הצבאים כאשר האויב בעיקרי שלהם הוא התנים. כמו גם מגפות של מחלת פה וטלפיים. כיום מצויים בגולן מעל 400 צבאים. כולנו מקווים שמראות עדרי צבאים ילכו ויתרבו.

חג אביב שמח